ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 01/അധ്യായഃ 19

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 01

ശുകസ്യ വിവാഹാദികാര്യവർണനമ്

ശുക ഉവാച

സന്ദേഹോഽയം മഹാരാജ വർതതേ ഹൃദയേ മമ .

മായാമധ്യേ വർതമാനഃ സ കഥം നിഃസ്പൃഹോ ഭവേത് .. 1 ..

ശാസ്ത്രജ്ഞാനം ച സമ്പ്രാപ്യ നിത്യാനിത്യവിചാരണമ് .

ത്യജതേ ന മനോ മോഹം സ കഥം മുച്യതേ നരഃ .. 2 ..

അന്തർഗതം തമശ്ഛേത്തും ശാസ്ത്രാദ്ബോധോ ഹി ന ക്ഷമഃ .

യഥാ ന നശ്യതി തമഃ കൃതയാ ദീപവാർതയാ .. 3 ..

അദ്രോഹഃ സർവഭൂതേഷു കർതവ്യഃ സർവദാ ബുധൈഃ .

സ കഥം രാജശാർദൂല ഗൃഹസ്ഥസ്യ ഭവേത്തഥാ .. 4 ..

വിത്തൈഷണാ ന തേ ശാന്താ തഥാ രാജ്യസുഖൈഷണാ .

ജയൈഷണാ ച സങ്ഗ്രാമേ ജീവന്മുക്തഃ കഥം ഭവേഃ .. 5 ..

ചൗരേഷു ചൗരബുദ്ധിസ്തു സാധുബുദ്ധിസ്തു താപസേ .

സ്വപരത്വം തവാപ്യസ്തി വിദേഹസ്ത്വം കഥം നൃപ .. 6 ..

കടുതീക്ഷ്ണകഷായാമ്ലരസാന്വേത്സി ശുഭാശുഭാൻ .

ശുഭേഷു രമതേ ചിത്തം നാശുഭേഷു തഥാ നൃപ .. 7 ..

ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്തിശ്ച തവ രാജൻ ഭവന്തി ഹി .

അവസ്ഥാസ്തു യഥാകാലം തുരീയാ തു കഥം നൃപ .. 8 ..

പദാത്യശ്വരഥേഭാശ്ച സർവേ വൈ വശഗാ മമ .

സ്വാമ്യഹം ചൈവ സർവേഷാം മന്യസേ ത്വം ന മന്യസേ .. 9 ..

മിഷ്ടമത്സി സദാ രാജന്മുദിതോ വിമനാസ്തഥാ .
മാലായാം ച തഥാ സർപേ സമദൃക് ക്വ നൃപോത്തമ .. 10 ..
വിമുക്തസ്തു ഭവേദ്രാജൻ സമലോഷ്ടാശ്മകാഞ്ചനഃ .
ഏകാത്മബുദ്ധിഃ സർവത്ര ഹിതകൃത്സർവജന്തുഷു .. 11 ..
ന മേഽദ്യ രമതേ ചിത്തം ഗൃഹദാരാദിഷു ക്വചിത് .
ഏകാകീ നിഃസ്പൃഹോഽത്യർഥം ചരേയമിതി മേ മതിഃ .. 12 ..
നിഃസങ്ഗോ നിർമമഃ ശാന്തഃ പത്രമൂലഫലാശനഃ .
മൃഗവദ്വിചരിഷ്യാമി നിർദ്വന്ദ്വോ നിഷ്പരിഗ്രഹഃ .. 13 ..
കിം മേ ഗൃഹേണ വിത്തേന ഭാര്യയാ ച സുരൂപയാ .
വിരാഗമനസഃ കാമം ഗുണാതീതസ്യ പാർഥിവ .. 14 ..
ചിന്ത്യസേ വിവിധാകാരം നാനാരാഗസമാകുലമ് .
ദമ്ഭോഽയം കില തേ ഭാതി വിമുക്തോഽസ്മീതി ഭാഷസേ .. 15 ..
കദാചിച്ഛത്രുജാ ചിന്താ ധനജാ ച കദാചന .
കദാചിത്സൈന്യജാ ചിന്താ നിശ്ചിന്തോഽസി കദാ നൃപ .. 16 ..
വൈഖാനസാ യേ മുനയോ മിതാഹാരാ ജിതവ്രതാഃ .
തേഽപി മുഹ്യന്തി സംസാരേ ജാനന്തോഽപി ഹ്യസത്യതാമ് .. 17 ..
തവ വംശസമുത്ഥാനാം വിദേഹാ ഇതി ഭൂപതേ .
കുടിലം നാമ ജാനീഹി നാന്യഥേതി കദാചന .. 18 ..
വിദ്യാധരോ യഥാ മൂർഖോ ജന്മാന്ധസ്തു ദിവാകരഃ .
ലക്ഷ്മീധരോ ദരിദ്രശ്ച നാമ തേഷാം നിരർഥകമ് .. 19 ..
തവ വംശോദ്ഭവാ യേ യേ ശ്രുതാഃ പൂർവേ മയാ നൃപാഃ .
വിദേഹാ ഇതി വിഖ്യാതാ നാമതഃ കർമതോ ന തേ .. 20 ..
നിമിനാമാഭവദ്രാജാ പൂർവം തവ കുലേ നൃപ .
യജ്ഞാർഥം സ തു രാജർഷിർവസിഷ്ഠം സ്വഗുരും മുനിമ് .. 21 ..
നിമന്ത്രയാമാസ തദാ തമുവാച നൃപം മുനിഃ .
നിമന്ത്രിതോഽസ്മി യജ്ഞാർഥം ദേവേന്ദ്രേണാധുനാ കില .. 22 ..

കൃത്വാ തസ്യ മഖം പൂർണം കരിഷ്യാമി തവാപി വൈ .

താവത്കുരുഷ്വ രാജേന്ദ്ര സമ്ഭാരം തു ശനൈഃ ശനൈഃ .. 23 ..

ഇത്യുക്ത്വാ നിര്യയൗ സോഽഥ മഹേന്ദ്രയജനേ മുനിഃ .

നിമിരന്യം ഗുരും കൃത്വാ ചകാര മഖമുത്തമമ് .. 24 ..

തച്ഛ്രുത്വാ കുപിതോഽത്യർഥം വസിഷ്ഠോ നൃപതിം പുനഃ .

ശശാപ ച പതത്വദ്യ ദേഹസ്തേ ഗുരുലോപക .. 25 ..

രാജാപി തം ശശാപാഥ തവാപി ച പതത്വയമ് .

അന്യോന്യശാപാത്പതിതൗ താവേവ ച മയാ ശ്രുതമ് .. 26 ..

വിദേഹേന ച രാജേന്ദ്ര കഥം ശപ്തോ ഗുരുഃ സ്വയമ് .

വിനോദ ഇവ മേ ചിത്തേ വിഭാതി നൃപസത്തമ .. 27 ..

ജനക ഉവാച

സത്യമുക്തം ത്വയാ നാത്ര മിഥ്യാ കിഞ്ചിദിദം മതമ് .

തഥാപി ശൃണു വിപ്രേന്ദ്ര ഗുരുർമമ സുപൂജിതഃ .. 28 ..

പിതുഃ സങ്ഗം പരിത്യജ്യ ത്വം വനം ഗന്തുമിച്ഛസി .

മൃഗൈഃ സഹ സുസമ്ബന്ധോ ഭവിതാ തേ ന സംശയഃ .. 29 ..

മഹാഭൂതാനി സർവത്ര നിഃസങ്ഗഃ ക്വ ഭവിഷ്യസി .

ആഹാരാർഥം സദാ ചിന്താ നിശ്ചിന്തഃ സ്യാഃ കഥം മുനേ .. 30 ..

ദണ്ഡാജിനകൃതാ ചിന്താ യഥാ തവ വനേഽപി ച .

തഥൈവ രാജ്യചിന്താ മേ ചിന്തയാനസ്യ വാ ന വാ .. 31 ..

വികല്പോപഹതസ്ത്വം വൈ ദൂരദേശമുപാഗതഃ .

ന മേ വികല്പസന്ദേഹോ നിർവികല്പോഽസ്മി സർവഥാ .. 32 ..

സുഖം സ്വപിമി വിപ്രാഹം സുഖം ഭുഞ്ജാമി സർവഥാ .

ന ബദ്ധോഽസ്മീതി ബുദ്ധ്യാഹം സർവദൈവ സുഖീ മുനേ .. 33 ..

ത്വം തു ദുഃഖീ സദൈവാസി ബദ്ധോഽഹമിതി ശങ്കയാ .

ഇതി ശങ്കാം പരിത്യജ്യ സുഖീ ഭവ സമാഹിതഃ .. 34 ..

ദേഹോഽയം മമ ബന്ധോഽയം ന മമേതി ച മുക്തതാ .

തഥാ ധനം ഗൃഹം രാജ്യം ന മമേതി ച നിശ്ചയഃ .. 35 ..

സൂത ഉവാച

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ ശുകഃ പ്രീതമനാഭവത് .

ആപൃച്ഛ്യ തം ജഗാമാശു വ്യാസസ്യാശ്രമമുത്തമമ് .. 36 ..

ആഗച്ഛന്തം സുതം ദൃഷ്ട്വാ വ്യാസോഽപി സുഖമാപ്തവാൻ .

ആലിങ്ഗ്യാഘ്രായ മൂർധാനം പപ്രച്ഛ കുശലം പുനഃ .. 37 ..

സ്ഥിതസ്തത്രാശ്രമേ രമ്യേ പിതുഃ പാർശ്വേ സമാഹിതഃ .

വേദാധ്യയനസമ്പന്നഃ സർവശാസ്ത്രവിശാരദഃ .. 38 ..

ജനകസ്യ ദശാം ദൃഷ്ട്വാ രാജ്യസ്ഥസ്യ മഹാത്മനഃ .

സ നിർവൃതിം പരാം പ്രാപ്യ പിതുരാശ്രമസംസ്ഥിതഃ .. 39 ..

പിതൄണാം സുഭഗാ കന്യാ പീവരീ നാമ സുന്ദരീ .

ശുകശ്ചകാര പത്നീം താം യോഗമാർഗസ്ഥിതോഽപി ഹി .. 40 ..

സ തസ്യാം ജനയാമാസ പുത്രാംശ്ചതുര ഏവ ഹി .

കൃഷ്ണം ഗൗരപ്രഭം ചൈവ ഭൂരിം ദേവശ്രുതം തഥാ .. 41 ..

കന്യാം കീർതിം സമുത്പാദ്യ വ്യാസപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ .

ദദൗ വിഭ്രാജപുത്രായ ത്വണുഹായ മഹാത്മനേ .. 42 ..

അണുഹസ്യ സുതഃ ശ്രീമാൻബ്രഹ്മദത്തഃ പ്രതാപവാൻ .

ബ്രഹ്മജ്ഞഃ പൃഥിവീപാലഃ ശുകകന്യാസമുദ്ഭവഃ .. 43 ..

കാലേന കിയതാ തത്ര നാരദസ്യോപദേശതഃ .

ജ്ഞാനം പരമകം പ്രാപ്യ യോഗമാർഗമനുത്തമമ് .. 44 ..

പുത്രേ രാജ്യം നിധായാഥ ഗതോ ബദരികാശ്രമമ് .

മായാബീജോപദേശേന തസ്യ ജ്ഞാനം നിരർഗലമ് .. 45 ..

നാരദസ്യ പ്രസാദേന ജാതം സദ്യോ വിമുക്തിദമ് .

കൈലാസശിഖരേ രമ്യേ ത്യക്ത്വാ സങ്ഗം പിതുഃ ശുകഃ .. 46 ..

ധ്യാനമാസ്ഥായ വിപുലം സ്ഥിതഃ സങ്ഗപരാങ്മുഖഃ .

ഉത്പപാത ഗിരേഃ ശൃങ്ഗാത്സിദ്ധിം ച പരമാം ഗതഃ .. 47 ..

ആകാശഗോ മഹാതേജാ വിരരാജ യഥാ രവിഃ .

ഗിരേഃ ശൃങ്ഗം ദ്വിധാ ജാതം ശുകസ്യോത്പതനേ തദാ .. 48 ..

ഉത്പാതാ ബഹവോ ജാതാഃ ശുകശ്ചാകാശഗോഽഭവത് .

അന്തരിക്ഷേ യഥാ വായുഃ സ്തൂയമാനഃ സുരർഷിഭിഃ .. 49 ..

തേജസാതിവിരാജന്വൈ ദ്വിതീയ ഇവ ഭാസ്കരഃ .

വ്യാസസ്തു വിരഹാക്രാന്തഃ ക്രന്ദൻപുത്രേതി ചാസകൃത് .. 50 ..

ഗിരേഃ ശൃങ്ഗേ ഗതസ്തത്ര ശുകോ യത്ര സ്ഥിതോഽഭവത് .

ക്രന്ദമാനം തദാ ദീനം വ്യാസം മത്വാ ശ്രമാകുലമ് .. 51 ..

സർവഭൂതഗതഃ സാക്ഷീ പ്രതിശബ്ദമദാത്തദാ .

തത്രാദ്യാപി ഗിരേഃ ശൃങ്ഗേ പ്രതിശബ്ദഃ സ്ഫുടോഽഭവത് .. 52 ..

രുദന്തം തം സമാലക്ഷ്യ വ്യാസം ശോകസമന്വിതമ് .

പുത്ര പുത്രേതി ഭാഷന്തം വിരഹേണ പരിപ്ലുതമ് .. 53 ..

ശിവസ്തത്ര സമാഗത്യ പാരാശര്യമബോധയത് .

വ്യാസ ശോകം മാ കുരു ത്വം പുത്രസ്തേ യോഗവിത്തമഃ .. 54 ..

പരമാം ഗതിമാപന്നോ ദുർലഭാം ചാകൃതാത്മഭിഃ .

തസ്യ ശോകോ ന കർതവ്യസ്ത്വയാശോകം വിജാനതാ .. 55 ..

കീർതിസ്തേ വിപുലാ ജാതാ തേന പുത്രേണ ചാനഘ .

വ്യാസ ഉവാച

ന ശോകോ യാതി ദേവേശ കിം കരോമി ജഗത്പതേ .. 56 ..

അതൃപ്തേ ലോചനേ മേഽദ്യ പുത്രദർശനലാലസേ .

മഹാദേവ ഉവാച

ഛായാം ദ്രക്ഷ്യസി പുത്രസ്യ പാർശ്വസ്ഥാം സുമനോഹരാമ് .. 57 ..

താം വീക്ഷ്യ മുനിശാർദൂല ശോകം ജഹി പരന്തപ .

സൂത ഉവാച

തദാ ദദർശ വ്യാസസ്തു ഛായാം പുത്രസ്യ സുപ്രഭാമ് .. 58 ..

ദത്ത്വാ വരം ഹരസ്തസ്മൈ തത്രൈവാന്തരധീയത .

അന്തർഹിതേ മഹാദേവേ വ്യാസഃ സ്വാശ്രമമഭ്യഗാത് .. 59 ..

ശുകസ്യ വിരഹേണാപി തപ്തഃ പരമദുഃഖിതഃ .. 60 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പ്രഥമസ്കന്ധേ ശുകസ്യ വിവാഹാദികാര്യവർണനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ .. 19 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_01/അധ്യായഃ_19&oldid=364550"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-